

A Trafó azért lett Trafó, mert az 1909-ben épült Liliom utcai trafóházat az 1990-es évek elején egy francia művészcsoporth újra felfedezte a kultúra számára. Az egykori, ferencvárosi transzformátor akkor már évtizedek óta elhagyottan állt – nem melleleg az ipari szecesszió jellegzetes épületeként –, amikor a francia anarchista Resonance csoport afféle foglalt házaként nyitotta meg Budapest alternatív közönsége előtt.

**A TRAFÓ MEGÚJULT KÖZÖSSÉGI
TEREINEK BELSŐÉPÍTÉSZETE**

Trafó, konténer, belső

Belsőépítész: **SAGRA ARCHITECTS** Vezető tervező: **SAJTOS GÁBOR DLA** Szerző: **TORMA TAMÁS** Fotó: **BATÁR ZSOLT**

Akkoriban általában a filmesek szállították a hasonló infókat – Rajk László, Mész András kerestek forgatási helyszíneknek ehhez hasonló, kiürült ipari tereket. Így jutottak el a franciák is a Liliom utcai transzformátorházba a Francia Intézet és Györfly Sándor kurátor segítségével. Foglalásuk egyben egy rövid fesztivált is jelentett, amit a kerület akkori polgármestere, Gegesy

Ferenc is jól vett. Ma már kevesen emlékeznek arra a lepukkant ferencvárosi negyedre, aminek dzsentifikációjához a Trafó kulturális teljesítménye jelentősen hozzájárult. A franciák helyére aztán magyar művészek költöztek, performanszok, koncertek, előadások követték egymást. A történet innentől már Trafóként ismerős, mivel a Fővárosi Önkormányzat vásárolta meg az épületet, hogy a legendás Andrassy úti Fiala

A Trafó Kortárs Művészetek Háza több mint húsz éve működik, rég kinőtte eredeti méreteit és funkcióit (állandó volt a sorban állás [sokszor az utcán], a ruhatár vagy a nézőtér keresztben volt, a büféhez nem lehetett hozzáférni, a mozgáskorlátozottaknak sem volt megfelelő bejutási lehetősége stb.), így szükségszerűen jönnie kellett tehát egy bővítéssel kombinált felújításnak.

Művészek Klubja (FMK) jogutódjaként átépítse és többfunkciós kortárs művészeti központtá tegye. A Trafó Kortárs Művészetek Háza több mint húsz éve működik, rég kinőtte eredeti méreteit és funkcióit (állandó volt a sorban állás [sokszor az utcán], a ruhatár vagy a nézőtér keresztben volt, a büféhez nem lehetett hozzáférni, a mozgáskorlátozottaknak sem volt megfelelő bejutási lehetősége stb.), így szükségszerűen jönnie kellett tehát egy bővítéssel kombinált felújításnak. Bővítési tervek persze már a nyitáskor is készen álltak, de valóság csak most lett belőlük. A korábbi terveknek megfelelően hajózási konténerekkel építették volna be a Tűzoltó utcai fronton a ház előtti placcot. Ez így, egy az egyben nem sikerült, az évek során ezért mindez egy fém könnyűszerkezetes beépítésé alakult át. Az épület fém előtagot kapott, így áll most a régi épület fehér tűzfala előtt egy zöld lemezborítású előtag, a teljesen beépített földszint fölött pedig csak a terasz, az új raktár

és új kiselőadó konténerkubusa emlékeztet erősebben az eredeti elképzelésekre. A Trafó sajátos, több művészeti ág közös határterületein mozgó, kortárs értékközvetítő profilja kortárs arculatot is kívánt – túl a régóta megoldásra váró funkcionális újrendezésén. A SAGRA Architects 2017-ben kapott megbízást a belső átalakításokra. Konceptiójukban ehhez a sajátos, olykor nyers, olykor puritán, de mindig hiteles profilhoz próbáltak illeszkedni. Erősek és nyersek a belső terek is, a bennük zajló események, az állandó mozgás és áramlás szoftverjéhez kellett passzolni a design hardverrel is. A leglényegesebb változás az utca felé nyitott új kávézó, amelynek világos, tágas tere afféle új entrée, új fogadó tér lett. Nincs varázslás, a konténertérben megmarad a nyers szerkezet, de a padlón futó információs grafikák továbbvezetnek egészen a színháztérig. (A padlógrafika alapja egyébként

Hatásos az infografikára és a konténerek raszterére rímelő hosszúkás LED-izzó erdő

Tervezés és megvalósítás éve:

2017/2020

Belsőépítészet: **SAGRA ARCHITECTS**

Tervezők: **SAJTOS GÁBOR DLA,
SAJTOS-GRAND GABRIELLA,
PÁLL ANDRÁS, VIRÁG PÉTER**

a transzformátor kapcsolási rajza, ami egyben össze is köti a három átalakult teret: a kávézó után következő előteret és a színháztermet.) A lobbó kétszintes tere a köztes átmeneti tér: megmarad az ipari jelleg, elemeit fény-árnyék-hatások emelik ki. A világos felől haladunk a sötétbe: legfelül már szinte összeolvad a színpad és a nézőtér feketéje. Hatásos az infografikára és a konténerek raszterére rímelő, hosszúkás LED-izzó erdő, és ha már ilyen képes képzavarba keveredtem, ne maradjon szó nélkül az ipari hangulatba kerülő sok-sok zöld növény sem. Egyszerűség, újfajta kontrasztok – tájkép ez is, COVID után/előtt.

^ A padlógrafika alapja a transzformátor kapcsolási rajza; ez köti össze a három átalakult teret: a kávézót, az előteret és a színháztermet

